

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТЕЛЯТИНИ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНОГО НАБОРУ МОЛОЧНИХ КОРМІВ

Визначено ефективність використання різних кількостей незбираного та збираного молока за інтенсивного вирощування молодняку симентальської породи з метою виробництва телятини.

У науковій літературі виокремлюються дві основні системи вирощування телят протягом перших 3—6 місяців життя. При першій — застосовують раціони, які вирізняються підвищеним вмістом молочних кормів, а при другій — передбачено ранній розвиток рубця завдяки введенню у раціони грубих кормів [1—3]. З метою інтенсивного вирощування молодняку для виробництва телятини використовується перша система. При цьому ефективність її виробництва залежить від кількості та якості згодованих молочних кормів. Перевага молочного типу годівлі полягає у високій перетравності сухої речовини і, як результат, у одержанні високих середньодобових приростів живої маси телят, що є обов'язковою умовою для ефективного виробництва телятини.

Матеріали і методи досліджень. Метою наших досліджень було визначити ефективність виробництва телятини при використанні незбираного та збираного молока у різних кількостях для ручного випоювання молодняку до 4-місячного віку. Для вивчення цього питання у 2001 р. в ОАО "Заповіт" Білокуракинського району Луганської області проведено науково-господарський дослід на бичках симентальської породи молочно-м'ясного напрямку продуктивності, з яких було сформовано три піддослідні групи.

Тварини І групи протягом чотирьох місяців відгодівлі одержували тільки незбиране молоко (630 кг на голову), молодняк ІІ групи — 520 кг незбираного та 290 кг збираного молока, а телята ІІІ групи — 390 кг незбираного та 580 кг збираного молока. Таким чином, у годівлі телят ІІ і ІІІ груп значну частку дорогого незбираного молока

було замінено значно дешевшим — збираним. До того ж телятам II і III груп до 4-місячного віку було згодовано менше зернових концкормів відповідно на 28 і 43 кг, а трав'яного борошна — на 13,0 та 16,8 кг. При цьому забезпечувався однаковий енергетичний рівень годівлі тварин.

Упродовж чотирьох місяців відгодівлі телят ми вивчали динаміку їхнього росту з визначенням як абсолютного, так і середньодобового приросту живої маси. Після забою тварин визначали забійні показники та морфологічний склад туш, проводили економічну оцінку виробництва телятини.

Результати досліджень. При аналізі наведених показників живої маси та середньодобових приростів піддослідних бичків простежується (табл. 1) чіткий зв'язок показників інтенсивності росту із набором молочних кормів у раціоні. Зокрема, було з'ясовано, що збільшення кількості збираного молока у раціонах телят в останні два місяці відгодівлі від 290 до 580 кг навіть на тлі зменшення споживання незбираного молока на 240 кг і зниження частки концкормів на 12,3% (із балансуванням складу суміші концентрованих кормів) сприяло збільшенню середньодобових приростів молодняку на 903 — 925 г. Ця перевага не була статистично вірогідною, однак і зворотної тенденції також не існувало, що свідчить про можливість використання великої кількості збираного молока для відгодівлі молодняку на "рожеву" телятину. За таких умов маємо значну економію незбираного молока і концкормів, що у ринкових умовах ведення господарства є досить істотним.

1. Динаміка росту бичків, $M \pm m$

Показники	Група		
	I	II	III
Жива маса, кг: новонароджених	30,5±0,44	30,3±0,41	29,8±0,24
2-місячних	80,1±2,08	84,4±1,06	82,8±0,96
4-місячних	134,7±1,08	140,5±1,35	142,5±1,14
Середньодобові прирости живої маси, г у період:			
0—2-місячних	814±28,81	889±25,61	869±14,58
2—4-місячних	905±21,79	919±12,82	980±17,36
0—4-місячних	858±22,82	903±19,75	925±10,57

Після контрольного забою телят піддослідних груп, який було проведено у 4-місячному віці, ми проаналізували основні забійні показники молодняку симентальської породи при вирощуванні із використанням різної кількості незбираного та збираного молока (табл. 2).

2. Забійні показники бичків у віці 4 місяців, $M \pm m$

Показники	Група		
	I	II	III
Передзабійна маса, кг	136,7±2,40	141,0±1,53	143,3±3,33
Маса охолодженої туші, кг	66,4±2,35	69,7±0,94	73,0±2,80
Вихід туші, %	48,57±0,90	49,4±0,61	50,9±0,76
Маса внутрішнього жиру, кг	0,8±0,06	0,7±0,07	0,6±0,03
Вихід внутрішнього жиру, %	0,6±0,03	0,5±0,04	0,4±0,03
Забійна маса, кг	67,3±2,37	70,4±1,00	73,6±2,79
Забійний вихід, %	49,2±0,93	50,0±0,61	51,4±0,74

Різниця між показниками середньої передзабійної живої маси бичків I і II піддослідних груп була статистично невірогідною. Між показниками бичків III і I груп розбіжність за цим показником сягала 6,6 кг ($t_{d\ III-I} = 1,6$ при $P > 0,05$). Телята III групи мали на 9,9 і 4,7% більшу масу охолодженої туші порівняно із тваринами I й II груп, і тому за виходом туші вони переважали своїх однолітків відповідно на 2,3 і 1,4% (різниця невірогідна). За масою внутрішнього жиру телята, які отримували тільки незбиране молоко протягом 4 міс. вирощування (I група), вірогідно переважали тварин III групи, що випоювалися незбираним та збираним молоком. Між показниками тварин I і III груп за цією ознакою розбіжність досягла 0,2%, $t_{d\ I-III} = 2,85$ при $P > 0,95$. Забійна маса телят III групи виявилася більшою на 6,3 кг (9,4%) завдяки більшій масі охолодженої туші. А відтак за показником забійного виходу бички I групи поступалися ровесникам II і III на 0,8 і 2,2%, але статистично обґрунтованої вірогідності не виявлено.

Результати вивчення морфологічного складу туш бичків наведено у табл. 3.

3. Морфологічний склад туш бичків у 4-місячному віці, $M \pm m$

Показники	Група		
	I	II	III
Маса охолодженої туші, кг	64,5±1,97	67,9±1,07	70,9±2,85
Маса м'якоті у туші, кг	50,0±1,33	52,4±0,35	57,1±2,72
Вихід м'якоті, %	77,5±0,48	77,2±0,80	80,5±0,58
Маса кісток у туші, кг	14,5±0,69	15,5±0,77	13,8±0,20
Вихід кісток, %	22,5±0,48	22,8±0,80	19,5±0,61
Співвідношення м'ясо: кістки, од.	3,45±0,10	3,40±0,16	4,14±0,16

За масою охолодженої туші телята піддослідних груп вірогідно не різнилися, а маса м'якоті була більшою у тушах бичків III групи на

7,1 кг від бичків I (при $t_{d\text{ I-III}} = 2,36$, $P > 0,95$) і на 4,7 кг — порівняно з бичками II групи ($t_{d\text{ III-II}} = 1,75$, $P < 0,95$). Отже, збільшення кількості перетравного протеїну з розрахунку на 1 к. од. у раціонах піддослідних тварин завдяки введенню значної кількості збираного молока сприяло інтенсивнішому накопиченню білка у їхніх тушах. Одночасно ця тенденція супроводжувалася зниженням відсоткового вмісту кісток і підвищенням відношення вмісту м'якоті до вмісту кісток, що високо ціниться у виробництві телятини високої якості.

Показники економічної ефективності виробництва телятини були розраховані із використанням даних про собівартість кормів, витрачених для інтенсивного вирощування тварин. Аналізуючи отримані дані, можна зробити висновок про економічну доцільність зменшення витрат незбираного молока шляхом заміни його свіжим збираним у значній кількості в процесі інтенсивного вирощування молодняку симентальської породи до 4-місячного віку (на "рожеву" телятину). Зменшення витрат незбираного молока від 630 до 390 кг із введенням 580 кг збираного молока у раціони телят-молочників підвищило рентабельність виробництва телятини від 9 до 33,8%, що дає можливість пропонувати розроблену нами схему випоювання телят до впровадження у господарствах, які займаються інтенсивним вирощуванням молодняку на телятину.

1. Рой Дж. Х. Выращивание телят. — М.: Колос, 1982. — 470 с.
2. Paul Q. Beef feeding Suggestions for cattle. — University of Nebraska. — P. 6. — 1970.
3. Левантин Д.Л. Теоретические основы формирования мясности крупного рогатого скота // Теория и практика повышения мясной продуктивности в скотоводстве. — М.: Колос, 1966. — С. 34—41.

Эффективность производства телятины при использовании разного набора молочных кормов.

Е.А. Медведева, В.В. Мирось

Определена эффективность использования разных количеств цельного и снятого молока для интенсивного выращивания молодняка симментальской породы с целью производства телятины.

Veals produktive efficiency with using of milk foods different set.

E. Medvedeva, V. Miros

Shown efficiency of using different set of milk foods for intensive Simmental calves fattening with aim veals productive.